

SAOPŠTENJE 91/2022

Datum objave:
30.6.2022.

Preliminarni podaci

Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore

Januar - Maj 2022. godine

Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore za januar-maj 2022. godine, prema preliminarnim podacima iznosila je 1 561,2 miliona eura, što ukazuje na rast od 54,3% u odnosu na isti period prethodne godine.

Izvoz robe imao je vrijednost od 336,2 miliona eura, a **uvoz** 1 225,0 miliona eura. U odnosu na isti period prethodne godine izvoz je bio veći za 101,8%, a uvoz veći za 44,9%.

Pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 27,4% i veća je u odnosu na isti period prethodne godine kada je iznosila 19,7%.

U strukturi izvoza prema standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji (SMTK) najviše su zastupljena **Mineralna goriva i maziva (sektor 3)**, u iznosu od 122,3 miliona eura (koje čine: Električna energija – 115,1 mil. eura i ostalo).

U strukturi uvoza prema SMTK-u najviše su zastupljeni **Proizvodi svrstani po materijalu (sektor 6)** u iznosu od 247,8 miliona eura (koje čine: Obojeni metali – 62,1 mil. eura, Proizvodi od nemetalnih minerala – 49,2 mil.eura i ostalo).

Najveći spoljnotgovinski partneri u izvozu bili su: Švajcarska (81,3 mil. eura), Srbija (55,5 mil. eura), i Bosna i Hercegovina (48,5 mil.eura).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u uvozu bili su: Srbija (210,5 mil. eura), Kina (117,0 mil. eura) i Njemačka (96,7 mil. eura). Spoljnotrgovinska robna razmjena bila je najveća sa potpisnicama CEFTA-e i sa Evropskom unijom.

Grafik 1. Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena po mjesecima, u mil. EUR

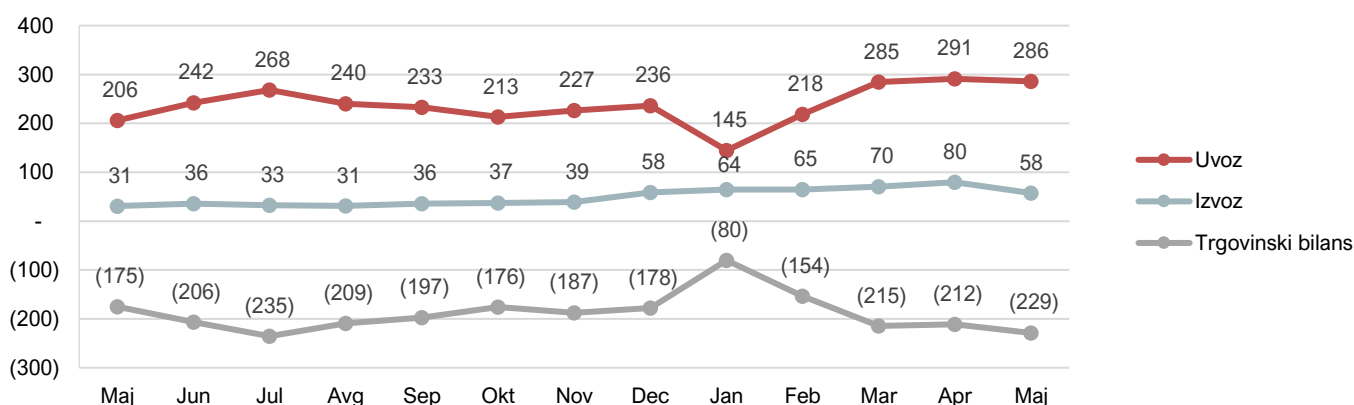

Tabela 1. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po mjesecima¹

u hilj. EUR

PERIOD	UVOZ	IZVOZ	SPOLJNOTRGOVINSKA ROBNA RAZMJENA	TRGOVINSKI BILANS
2021				
Januar	103 751	25 318	129 070	-78 433
Februar	149 184	34 901	184 086	-114 283
Mart	185 514	34 195	219 708	-151 319
April	200 897	41 380	242 277	-159 516
Maj	205 981	30 810	236 791	-175 172
Jun	242 264	35 928	278 192	-206 336
Jul	268 113	32 620	300 733	-235 494
Avgust	240 368	31 095	271 463	-209 274
Septembar	233 048	35 873	268 921	-197 175
Oktober	213 092	37 317	250 409	-175 775
Novembar	226 545	39 178	265 723	-187 367
Decembar	236 356	58 431	294 786	-177 925
2022				
Januar	144 574	64 343	208 917	-80 231
Februar	218 406	64 548	282 954	-153 858
Mart	284 701	70 138	354 838	-214 563
April	291 125	79 595	370 720	-211 530
Maj	286 166	57 558	343 724	-228 608

Tabela 2. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po kontinentima i odabranim zemljama

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ				IZVOZ				TRGOVINSKI BILANS	
	Jan – Maj 2021		Jan - Maj 2022		Jan – Maj 2021		Jan - Maj 2022		Jan - Maj 2021	Jan - Maj 2022
	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	u hilj. EUR	u hilj. EUR
SVIJET	100,0	845 328	100,0	1 224 972	100,0	166 604	100,0	336 182	-678 724	-888 790
Evropa	81,1	685 631	79,4	972 612	93,9	156 361	93,4	313 981	-529 271	-658 632
EU-27	44,7	378 066	43,2	529 409	37,8	62 944	28,2	94 715	-315 122	-434 694
CEFTA ²	28,2	238 671	25,8	315 774	43,7	72 784	36,2	121 579	-165 887	-194 194
Afrika	0,3	2 668	0,5	6 522	1,1	1 828	0,5	1 726	-840	-4 796
Azija	15,9	134 547	15,7	192 138	3,5	5 795	5,7	19 047	-128 752	-173 092
Amerika	2,6	22 159	4,4	53 384	1,6	2 587	0,4	1 349	-19 572	-52 036
Okeanija	0,0	322	0,0	315	0,0	34	0,0	80	-288	-234
SAD	1,3	10 916	0,9	10 817	0,8	1 362	0,4	1 267	-9 554	-9 550
Kina	10,9	92 100	9,6	117 015	0,5	760	3,2	10 694	-91 340	-106 321
Rusija	0,4	3 186	0,3	4 040	0,6	935	0,1	263	-2 251	-3 777
Švajcarska	1,8	14 835	3,3	40 789	6,7	11 122	24,2	81 330	-3 714	40 541
Japan	0,7	6 019	0,7	8 532	0,0	76	0,0	118	-5 944	-8 414
Turska	4,6	39 120	5,3	65 518	4,7	7 799	3,1	10 349	-31 321	-55 170
Brazil	0,5	4 152	0,6	7 796	0,0	12	0,0	8	-4 140	-7 789
Ujedinjeno Kraljevstvo	0,9	7 399	0,8	9 512	0,3	563	0,9	2 946	-6 835	-6 566

¹ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)² Albanija, Bosna i Hercegovina, Sjeverna Makedonija, Moldavija, Srbija i Kosovo

Tabela 3. Spoljnotrgovinska robna razmjena sa državama članicama EU i potpisnicama CEFTA-e³

u hilj. EUR

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ		IZVOZ		TRGOVINSKI BILANS	
	Jan -Maj 2021	Jan - Maj 2022	Jan -Maj 2021	Jan - Maj 2022	Jan -Maj 2021	Jan - Maj 2022
SVIJET	845 328	1 224 972	166 604	336 182	-678 724	-888 790
EU-27	378 066	529 409	62 944	94 715	-315 122	-434 694
Austrija	9 923	12 180	627	904	-9 296	-11 277
Belgija	7 293	9 194	246	323	-7 048	-8 871
Bugarska	4 359	8 697	407	656	-3 952	-8 041
Češka	8 413	13 409	7 339	13 321	-1 074	-88
Danska	2 460	5 781	607	6 154	-1 853	373
Estonija	151	260	22	266	-129	7
Finska	1 693	1 789	2	8	-1 692	-1 781
Francuska	16 518	26 972	596	324	-15 922	-26 647
Grčka	37 114	83 378	6 768	239	-30 346	-83 139
Holandija	18 078	21 477	726	727	-17 352	-20 750
Irska	11 155	3 183	7	4	-11 147	-3 179
Italija	55 119	73 812	10 184	8 314	-44 935	-65 498
Kipar	54	489	60	7	6	-482
Letonija	269	572	1	0	-269	-572
Litvanija	313	408	0	4	-313	-404
Luksemburg	165	401	171	15 106	6	14 705
Mađarska	7 655	10 381	5 773	5 353	-1 882	-5 028
Malta	2	6	222	292	220	286
Njemačka	85 666	96 678	7 250	9 260	-78 416	-87 418
Poljska	15 368	21 593	5 935	6 792	-9 433	-14 800
Portugalija	1 251	1 953	3	5	-1 247	-1 948
Hrvatska	45 318	65 957	1 081	1 918	-44 237	-64 039
Rumunija	9 376	14 959	127	287	-9 249	-14 672
Slovačka	2 717	3 402	562	29	-2 155	-3 374
Slovenija	15 657	23 564	11 810	21 795	-3 847	-1 769
Španija	16 003	21 011	1 539	1 819	-14 464	-19 192
Švedska	5 976	7 904	880	807	-5 096	-7 097
CEFTA	238 671	315 774	72 784	121 579	-165 887	-194 194
Albanija	16 703	21 970	4 931	9 958	-11 772	-12 013
Bosna i Hercegovina	41 591	61 827	14 061	48 451	-27 530	-13 376
Moldavija	64	102	0	0	-64	-102
Sjeverna Makedonija	10 139	12 828	1 599	1 865	-8 540	-10 963
Srbija	167 778	210 461	44 973	55 513	-122 805	-154 948
Kosovo	2 395	8 585	7 219	5 792	4 823	-2 793
Ostale zemlje (izvan EU-27 i CEFTA-e)	228 591	379 789	30 876	119 888	-197 715	-259 901

³ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK⁴

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan -Maj 2021	Jan - Maj 2022	Jan-Maj 2022 Jan-Maj 2021	Jan -Maj 2021	Jan - Maj 2022	Jan-Maj 2022 Jan-Maj 2021
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
0-9 UKUPNO	845 328	1 224 972	144,9	166 604	336 182	201,8
0 Hrana i žive životinje	164 035	218 345	133,1	8 761	10 319	117,8
00 Žive životinje	11 281	14 957	132,6	35	132	300 ¹
01 Meso i prerada mesa	32 906	44 316	134,7	5 682	7 935	139,7
02 Mliječni proizvodi i jaja	18 348	24 143	131,6	36	109	300 ¹
03 Ribe i prerađevine od ribe	5 355	8 113	151,5	84	0	0,0
04 Žitarice i proizvodi od žitarica	24 174	35 114	145,3	120	165	137,9
05 Povrće i voće	26 519	32 644	123,1	1 342	625	46,6
06 Šećer proizvodi od šećera i med	4 086	5 213	127,6	34	37	108,1
07 Kafa čaj kakao i začini	13 057	18 297	140,1	881	808	91,7
08 Stočna hrana (sem žita u zrnu)	10 089	12 439	123,3	459	289	63,0
09 Razni proizvodi za ishranu	18 220	23 109	126,8	90	218	242,6
1 Piće i duvan	24 766	36 775	148,5	7 695	4 261	55,4
11 Pića	18 435	26 360	143,0	3 674	4 091	111,4
12 Duvan i proizvodi od duvana	6 332	10 414	164,5	4 020	169	4,2
2 Sirove materije sem goriva	12 554	11 060	88,1	34 181	38 508	112,7
21 Kože sirove i krzna nečinjena	0	0	0,0	825	991	120,0
22 Uljano sjeme i plodovi	1 009	715	70,9	18	3	17,4
23 Sirovi kaučuk	34	127	300 ¹	0	3	0,0
24 Pluta i drvo	1 720	2 090	121,5	9 841	11 797	119,9
25 Celuloza i otpaci od hartije	15	1	5,1	451	639	141,7
26 Tekstilna vlakna i otpaci	137	237	173,5	9	11	123,4
27 Sirova đubriva i minerali	1 515	1 434	94,7	655	1 056	161,2
28 Mineralne rude i otpaci metala	3 120	1 109	35,5	22 029	23 853	108,3
29 Životinjske i biljne sirove materije	5 005	5 347	106,8	354	155	43,9
3 Mineralna goriva i maziva	67 930	157 985	232,6	45 280	122 305	270,1
32 Kameni ugalj koks i briketi	1 903	494	25,9	2 356	3 875	164,4
33 Nafta i naftni derivati	50 618	109 991	217,3	675	3 339	300 ¹
34 Gas prirodni i industrijski	3 461	6 451	186,4	0	0	0,0
35 Električna energija	11 948	41 049	300 ¹	42 248	115 090	272,4
4 Životinjska i biljna ulja i masti	6 722	8 537	127,0	273	577	211,7
41 Životinjska ulja i masti	284	444	156,2	167	375	224,0
42 Čvrste biljne masti i ulja	6 397	8 080	126,3	53	117	221,4
43 Prerađena životinjska i biljna ulja	41	13	31,1	52	85	162,4
5 Hemijski proizvodi	119 361	138 773	116,3	12 764	15 411	120,7
51 Organski hemijski proizvodi	1 108	870	78,5	19	108	300 ¹
52 Neorganski hemijski proizvodi	1 707	1 251	73,3	1 236	501	40,5
53 Proizvodi za bojenje i stavljenje	10 893	13 271	121,8	8	27	300 ¹
54 Medicinski i farmaceutski proizvodi	55 001	63 954	116,3	10 049	12 873	128,1
55 Eterična ulja parfemski i toaletni preparati	18 938	24 396	128,8	574	633	110,2
56 Đubriva (osim sirovih)	1 970	2 247	114,0	0	0	0
57 Plastične materije u primarnim oblicima	2 153	2 366	109,9	56	213	300 ¹
58 Plastične mase u ostalim oblicima	12 495	16 100	128,9	563	210	37,3
59 Hemijske materije i proizvodi nigdje pomenuti	15 096	14 318	94,9	258	846	300 ¹

⁴ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK

/nastavak/

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan -Maj 2021	Jan - Maj 2022	Jan-Maj 2022 Jan-Maj 2021	Jan -Maj 2021	Jan - Maj 2022	Jan-Maj 2022 Jan-Maj 2021
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
6 Proizvodi svrstani po materijalu	141 509	247 793	175,1	35 490	101 565	286,2
61 Koža proizvodi od kože i krzna	158	103	65,1	52	84	162,9
62 Proizvodi od kaučuka	7 394	10 247	138,6	37	165	300 ¹
63 Proizvodi od plute i drveta	10 023	14 698	146,6	678	1 454	214,3
64 Hartija karton i proizvodi od celuloze	13 000	18 244	140,3	179	971	300 ¹
65 Predivo tkanine i tekstilni proizvodi	9 548	10 583	110,8	219	901	300 ¹
66 Proizvodi od nemetalnih minerala	33 386	49 226	147,4	1 260	1 305	103,6
67 Gvožđe i čelik	27 513	36 112	131,3	4 497	4 487	99,8
68 Obojeni metali	6 458	62 059	300 ¹	27 216	88 466	300 ¹
69 Proizvodi od metala nigdje drugo pomenuti	34 030	46 521	136,7	1 352	3 732	276,0
7 Mašine i transportni uređaji	191 704	242 852	126,7	15 983	32 249	201,8
71 Pogonske mašine i uređaji	3 587	3 764	104,9	145	258	178,2
72 Specijalne mašine za neke ind.grane	18 927	21 549	113,9	4 765	8 478	177,9
73 Mašine za obradu metala	1 542	1 384	89,7	231	44	19,2
74 Industrijske mašine za opštu upotrebu	28 569	41 865	146,5	4 335	11 803	272,2
75 Kancelarijske mašine i za AOP	10 019	13 571	135,5	177	382	215,6
76 Telekomunikacioni aparati i uređaji	24 043	35 110	146,0	1 636	1 877	114,8
77 Električne mašine aparati i uređaji	41 164	46 413	112,8	2 108	2 066	98,0
78 Drumska vozila	52 690	77 039	146,2	2 022	6 194	300 ¹
79 Ostala transportna sredstva i opreme	11 162	2 156	19,3	565	1 146	203,0
8 Razni gotovi proizvodi	116 693	162 839	139,5	6 178	10 988	177,9
81 Montažne zgrade sanitarni uređaji	5 754	9 199	159,9	171	203	118,7
82 Namještaj i djelovi	18 266	30 443	166,7	719	1 157	160,8
83 Predmeti za putovanja	2 466	4 007	162,5	64	45	70,7
84 Odjeća	28 299	37 664	133,1	935	1 328	142,1
85 Obuća	13 649	15 154	111,0	214	168	78,3
87 Naučni i kontrolni instrumenti	8 003	11 463	143,2	653	1 846	282,7
88 Fotoaparati časovnici	3 687	5 304	143,9	55	55	100,0
89 Razni gotovi proizvodi	36 568	49 605	135,7	3 367	6 185	183,7
9 Proizvodi i transakcije nigdje drugo pomenuti	52	14	26,3	0	0	0,0

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0

Tabela 5. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku Kombinovane nomenklature⁵

PODJELA PREMA ODSJEKU KOMBINOVANE NOMENKLATURE	Uvoz			Izvoz		
	Jan -Maj 2021	Jan - Maj 2022	Jan-Maj 2022 Jan-Maj 2021	Jan -Maj 2021	Jan - Maj 2022	Jan-Maj 2022 Jan-Maj 2021
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
I - XXI UKUPNO	845 328	1 224 972	144,9	166 604	336 182	201,8
I Žive životinje i životinjski proizvodi	56 350	77 356	137,3	4 026	6 987	173,5
II Povrće	40 371	53 255	131,9	1 599	823	51,5
III Životinjske ili biljne masti ulja i voskovi	7 459	9 659	129,5	105	212	201,5
IV Pripremljena hrana pića duvan	97 484	129 650	133,0	11 370	7 293	64,1
V Mineralni proizvodi	80 866	173 489	214,5	56 090	136 276	243,0
VI Proizvodi hemijske ili srodne industrije	108 564	122 604	112,9	12 153	15 017	123,6
VII Plastika guma i proizvodi od gume	36 955	46 754	126,5	1 466	2 354	160,6
VIII Sirove kože koža i krzno	2 911	4 652	159,8	964	1 547	160,5
IX Drvo proizvodi od drveta korpe drveni ugalj pluta	11 862	16 885	142,3	10 520	13 251	126,0
X Materijali i proizvodi papirne industrije	13 438	19 443	144,7	1 637	3 099	189,3
XI Tekstil i tekstilni proizvodi	36 012	45 906	127,5	1 128	1 789	158,6
XII Obuća kape i modni dodaci	14 771	17 304	117,1	228	188	82,3
XIII Proizvodi od kamena gipsa keramički proizvodi stakleni proizvodi	22 930	36 141	157,6	1 270	1 382	108,9
XIV Biseri drago kamenje i metali kovanice	1 352	5 265	300 ¹	58	51	88,4
XV Bazni metali i proizvodi od osnovnih metala	68 838	145 423	211,3	44 918	107 578	239,5
XVI Mašine i mehanički uređaji električna oprema	125 837	159 576	126,8	13 250	24 252	183,0
XVII Vozila i prateća transportna oprema	64 933	82 521	127,1	2 769	8 180	295,4
XVIII Optički medicinski i mjerni instrumenti satovi	14 892	20 033	134,5	859	2 046	238,3
XIX Oružje i municija	3 641	5 586	153,4	852	1 980	232,2
XX Razni proizvodi	35 805	53 424	149,2	1 333	1 847	138,6
XXI Umjetnička djela kolekcionarski predmeti i antikviteti	54	47	86,0	9	29	300 ¹

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0

⁵ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Statistika robne razmjene sa inostranstvom predstavlja važan izvor podataka koji je od značaja za kreatore ekonomske politike kao i za donosiocje odluka. Podaci statistike robne razmjene sa inostranstvom služe kao osnovni izvor informacija za izradu statistike platnog bilansa statistike nacionalnih računa za pripremu multilateralnih i bilateralnih pregovora kao i preduzećima za istraživanje tržišta i analizu poslovanja.

Izrada podataka robne razmjene sa inostranstvom temelji se na preporukama statistike UN i EU koje su sadržane u sledećim publikacijama:

- International merchandise Trade Statistics Concept and Definitions UN
- Statistics on the Trade of Goods User Guide EUROSTAT

Usklađuje se sa regulativama iz dokumenta „European Legislation applicable to the Statistics relating to the trading of goods“ vezane za EXTRASTAT:

- Regulativa Evropskog Parlamenta i Savjeta broj 471/2009
- Regulativa Evropske komisije broj 92/2010
- Regulativa Evropske komisije broj 113/2010.

Nazivi zemalja su u skladu sa Geonomenklaturom koja se primjenjuje u Evropskoj statistici spoljne trgovine robama.

Izvor podataka

Izvor podataka za statistiku robne razmjene Crne Gore su carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe. Carinska deklaracija je dokument koji se podnosi u carinskom postupku. Sadrži podatke koji su važni za sam postupak carinjenja ali i podatke za potrebe statistike. MONSTAT u mjesečnoj periodici od Uprave carina preuzima podatke u elektronskoj formi i dalje ih statistički obrađuje i publikuje rezultate.

U carinskom postupku pri tarifiranju proizvoda od 2002 godine koristi se kombinovana nomenklatura koja je usklađena sa kombinovanom nomenklaturom EU. Objavljuje se godišnje u Službenom listu Crne Gore za važeću godinu.

Obuhvat spoljne trgovine

Izvoz obuhvata robu koja napušta statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- Izvoz
- Pasivno oplemenjivanje
- Ponovni izvoz koja je bila u postupku aktivnog oplemenjivanja i prerada robe pod carinskim nadzorom.

Uvoz obuhvata svu robu koja ulazi na statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- Uvoz za slobodni promet
- Aktivno oplemenjivanje
- Prerada robe pod carinskim nadzorom.

Klasifikacija izvoza i uvoza se vrši prema nomenklaturi statistike spoljne trgovine (NSST) koja se zasniva na standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji OUN (SMTK) 4. revizija. Šifra svakog klasifikovanog proizvoda je takva da prva cifra označava – sektor, dvije cifre – odsjek, tri cifre – grupu, četiri cifre – podgrupu a pet cifara – poziciju, odnosno proizvod.

Prilikom korišćenja podataka navesti:

„Izvor podataka: Uprava za statistiku - MONSTAT“

Više podataka, kao i detaljna metodološka objašnjenja možete naći u sekciji: [Spoljna trgovina](#)